

Sp. zn. 5347/2018/VOP/JM
Č. j. KVOP-52623/2018
Datum 5. prosince 2018

Vážený pan
plk. Mgr. Pavel Dresler
ředitel
Vazební věznice Praha-Pankrác
P. O. BOX 5
140 57 Praha 4

Vážený pane řediteli,

opětovně se na Vás obracím na základě podnětu pana A., nar. xxx, t. č. ve výkonu trestu odnětí svobody ve Vazební věznici Praha-Pankrác (dále také jako „stěžovatel“). Ve zprávě o šetření ze dne 16. října 2018 jsem konstatovala, že Vazební věznice Praha-Pankrác pochybila tím, že stěžovateli v průběhu celého výkonu trestu nezajistila tlumočnicka do českého znakového jazyka, neseznámila stěžovatele prokazatelně s jeho právy a povinnostmi a neumožnila stěžovateli realizovat jeho právo telefonovat.

Nezajištění tlumočnicka

Ve svém vyjádření ze dne 20. listopadu 2018 jste uvedl, že stěžovatel komunikuje se zaměstnanci věznice verbální formou, kdy je schopen odezírat ze rtů, dále formou písemnou. Na oddíle TPN (trvale pracovně nezařaditelní), kde je stěžovatel ubytován, jsou umístěni dva odsouzení, kteří ovládají základy českého znakového jazyka a při komunikaci stěžovateli mnohdy pomáhají. Ze strany stěžovatele nebyla dle Vašeho sdělení nikdy vznesena žádost o zajištění překladatele do českého znakového jazyka. Tuto žádost nevznese ani právní zástupce stěžovatele. Tvrdíte, že v případě žádosti by mu byl tento překlad zajištěn. Dle Vašeho názoru neumožňuje současná právní úprava využití videohovorů pro tlumočení.

Netuším, jaký právní předpis znemožňuje využití videohovorů pro tlumočení. Koncepce vězeňství do roku 2025 (str. 78) naopak stanoví cíl, kdy jsou (ve věci poskytování zdravotní péče) dostupné moderní konzultační a tlumočnické služby „na dálku“. V koncepci je dále uvedeno: „*V případě nových možností v oblasti tzv. telemedicíny je třeba podpořit vytvoření technického zabezpečení pro zavedení tlumočení on-line (tlumočení např. s využitím technologie Skype) při zajištění potřebné bezpečnosti.*“ Předpokládám, že uvedený dokument není jen prázdnou proklamací, ale že se jedná o cíle vězeňské služby, které se postupně podaří naplňovat a je možno s jejich plněními začít, zejména tam, kde vyvstala skutečná a neodkladná potřeba naplnění těchto cílů. Tvrzení o tom, že stěžovatel nezažádal o překladatele do českého znakového jazyka, není zcela pravdivé. Stěžovatel (resp. jeho právní zástupce) požádal o tlumočení do českého znakového jazyka s tím, aby tímto tlumočnickem byla jeho manželka. Uvedený požadavek byl zamítnut.

V dané věci však především děkuji za vstřícnost, se kterou jste mé zjištění přijal. Do budoucna předpokládám, že pokud stěžovatel o tlumočení do českého znakového jazyka (zejména v rámci rozhovorů se zaměstnanci věznice) požádá, bude mu uvedené umožněno.

Neseznámení s právy a povinnostmi

V tomto bodě jste uvedl, že stěžovatel nenastupoval do výkonu trestu odnětí svobody ve Vazební věznici Praha-Pankrác, ale ve Vazební věznici Praha-Ruzyně (dne 23. dubna 2018). K tomuto poučení tedy došlo v tamní vazební věznici. Při přijetí byl stěžovatel prokazatelně seznámen se svými právy a povinnostmi. Na zadní straně textu je mimo podpisu stěžovatele i jeho rukou napsáno, že poučení rozumí. Během výkonu trestu byl dle Vašeho sdělení stěžovatel prokazatelně seznámen s dalšími informacemi, což je uvedeno v „*Jednotném záznamovém listu odsouzeného*“. Ani v jednom případě však stěžovatel neuvedl, že by textu neporozuměl. Dále uvádíte, že vzhledem k tomu, že ze spisového materiálu vyplývá, že se jedná o osobu s nadprůměrným intelektem, lze logicky usuzovat, že pokud by předloženému textu neporozuměl, tuto skutečnost by uvedl. Nicméně konstatujete, že i při příjmu do Vazební věznice Praha-Pankrác by stěžovatel obdržel totožné poučení. Ve všech věznicích se používá totožného, standardizovaného poučení. Konstatujete, že v žádné organizační jednotce nelze toto poučení jakkoli měnit či zjednodušovat.

V uvedeném musím konstatovat, že mnou tvrzený nedostatek lze snadno zhojit tím, že pokud stěžovatel požádá o rozhovor s příslušným zaměstnancem věznice za účasti tlumočnicka do českého znakového jazyka, může mu být obsah poučení o právech a povinnostech ve výkonu trestu odnětí svobody či jednotlivé dotazy týkající se uvedeného přetlumočeny. Záleží na Vašem rozhodnutí, zda bude pro Vás organizačně snazší zajistit v případě stěžovatele a každého dalšího odsouzeného se sluchovým postižením tlumočnicka do českého znakového jazyka, a to i opakovaně, nebo zda tuto situaci vyřešíte tím, že ve vězeňské službě bude k dispozici poučení ve formě „easy to read“. Druhý způsob řešení se jeví jako jednodušší a komplexnější, nicméně svůj účel splní i způsob první.

Telefonování

K uvedenému bodu jste uvedl následující skutečnosti. Ve Vězeňské službě ČR je zaveden jednotný systém telefonování odsouzených. V současné době jsou k tomuto účelu využívány služby firmy BVfon. Telefonní přístroje neumožňují audiovizuální komunikaci. Věznice nemůže poskytnout stěžovateli mobilní audiovizuální komunikační zařízení umožňující videohovor. Stěžovateli není dle Vašeho vyjádření znemožněna komunikace s rodinou. S osobami blízkými je v kontaktu pomocí korespondence a řádných návštěv. Navíc stěžovatel se nedožadoval jiné formy telefonování, než která je nastavena.

Odsouzený má právo na použití telefonu ke kontaktu s osobou blízkou v době vymezené vnitřním řádem věznice; při tom může použít pouze telefon určený pro tento účel věznicí.¹ V daném bodě navrhuji dle § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv² opatření k nápravě. **Navrhuji, aby věznice určila telefon pro účel komunikace stěžovatele s osobami blízkými (v případě, že stěžovatel požádá o možnost realizovat telefonní hovory**

1 Ustanovení § 18 odst. 1 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

2 Zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

uzpůsobené charakteru jeho postižení). Tímto telefonem může být stávající služební mobilní telefon, který má věznice aktuálně v užívání, případně může věznice zakoupit nový mobilní telefon. Na tento telefon stačí nainstalovat příslušnou aplikaci (např. Facetime), následně může pod dohledem vychovatele či jiného zaměstnance věznice stěžovatel realizovat své právo telefonovat. Upozorňuji, že nákup mobilního telefonu není v současné době nijak finančně náročný. Náklady na uskutečnění hovorů stěžovatel uhradí (stejně jako kterýkoliv jiný odsouzený u klasických hovorů).

Pracovní zařazení

V této věci jsem nekonstatovala pochybení, nicméně v dané věci jste se taktéž vyjádřil. Stěžovatel byl nespokojen s tím, že nemůže ve věznici pracovat. Jak jsem uvedla již ve zprávě o šetření, o pracovní zařazení nepožádal. Pracovní zařazení stěžovatele se Vám jeví jako velmi problematické. Lékařem byla stěžovateli stanovena zdravotní klasifikace F (jmenovaný pobírá invalidní důchod třetího stupně). Žádný z mistrů či dalších pracovníků neovládá český znakový jazyk, je tedy problematické vysvětlení pracovních postupů, požadavků na splnění různých pracovních úkolů. Stěžovatel není dle Vašeho sdělení schopen včas reagovat na případné nebezpečí (např. průjezd vozidla, padající předměty). Vazební věznice Praha-Pankrác není dle Vašeho vyjádření v současné době tak dobře personálně zajištěna, aby stěžovateli byl poskytnut jeden pracovník, který by se staral pouze o něj.

Předpokládám, že i přes výše uvedené se pokusíte stěžovatele pracovním zařadit v případě, kdy o to sám požádá. Jak jste sám uvedl, stěžovatel je nadprůměrně inteligentní, a proto by mu při zavedení do pracovní pozice mohlo být vysvětleno vše potřebné a následně by stěžovatel mohl již pracovat zcela samostatně. Současně je vhodné, aby zdravotní klasifikaci stěžovatele znovu posoudil vězeňský lékař, neboť vyjma svého postižení není stěžovatel jiným způsobem zdravotně indisponován a lidé se sluchovým postižením jsou i v civilním životě běžně zaměstnáváni, a to na různorodých pozicích.

Vaše vyjádření k uvedenému navrženému opatření k nápravě očekávám dle § 20 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv ve lhůtě 30 dnů od doručení tohoto dopisu. O obsahu tohoto dopisu informuji rovněž i právního zástupce stěžovatele.

S pozdravem

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D., v. r.
veřejná ochránkyně práv
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)